

3, Article 95, 2 p. of Art. 96, p. 2, 3 and 6 of Art 116, p. 2 of Art. 124, p. 1 of Art. 129 of the Constitution of Ukraine , p. 5 of Art. 4 of the Budget Code of Ukraine, p. 2 of Art. 9 of the Code of administrative Procedure of Ukraine in the system due to the specific provisions of the Constitution of Ukraine from 25.01.12, available at : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-12> (access 27 March, 2017).

УДК 342.5: 341.17

ПРИНЦИПИ ТА МЕТОДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВООХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Стасюк О.Л., к.ю.н., здобувач

*Державний науково-дослідний інститут Міністерства внутрішніх справ України,
пров. Євгена Гуцала, 4А, Київ, Україна
stasiukr3@gmail.com*

Статтю присвячено дослідженню принципів і методів реалізації правоохоронної функції держави в умовах асоціації України і Європейського Союзу та агресії на Сході нашої держави. Проаналізовано позиції учених із зазначеної проблеми, положення законодавства у цій сфері, визначено особливості правоохоронної функції держави та методи її реалізації у сучасних умовах.
Ключові слова: держава, правоохоронна функція, принципи, методи, Європейський Союз, примус і переконання.

ПРИНЦИПЫ И МЕТОДЫ РЕАЛИЗАЦИИ ПРАВООХРАНИТЕЛЬНОЙ ФУНКЦИИ ГОСУДАРСТВА В УСЛОВИЯХ АССОЦИАЦИИ УКРАИНЫ И ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА

Стасюк А.Л.

*Государственный научно-исследовательский институт Министерства внутренних дел Украины,
пер. Евгения Гуцало, 4А, Киев, Украина
stasiukr3@gmail.com*

Статья посвящена исследованию принципов и методов реализации правоохранительной функции государства в условиях ассоциации Украины и Европейского Союза и агрессии на Востоке нашей страны. Проанализированы позиции ученых по данной проблеме, положения законодательства в этой сфере, определены особенности правоохранительной функции государства и методы ее реализации в современных условиях.
Ключевые слова: государство, правоохранительная функция, принципы, методы, Европейский Союз, принуждение и убеждение.

PRINCIPLES AND METHODS FOR THE IMPLEMENTATION OF THE LAW ENFORCEMENT FUNCTION OF THE STATE UNDER THE CONDITIONS OF THE ASSOCIATION OF UKRAINE AND THE EU

Stasiuk O.L.

*State Research Institute of Ministry of Internal Affairs of Ukraine, Yevhen Hutsalo Alley, 4A, Kyiv, Ukraine
stasiukr3@gmail.com*

The article investigates the principles and methods of implementation of the law enforcement functions of the state in terms of association of Ukraine with the European Union and aggression in the east of the state. Scientists analysed the position of this problem, provisions of the legislation in this area the peculiarities of the law enforcement function of the state, and its implementation methods in modern conditions.

Key words: government, law enforcement function, principles, methods, European Union, coercion and persuasion.

Асоціація України і Європейського Союзу, прогнозовані процеси реформування усередині країни, воєнне протистояння на Сході держави дозволяють розглядати проблематику

функцій держави як один із перспективних напрямів наукового аналізу. Політична дійсність постійно дає підстави для необхідності фундаментального, комплексного аналізу стану суспільства, перспектив його розвитку і найголовніше – можливостей держави щодо забезпечення безпеки і стійкої динаміки розвитку. Державі доведеться відповідати на виклики, які готує майбутнє, тільки вона здатна забезпечити найважливіші загальносоціальні інтереси. У цьому сенсі цінність і сутність держави залишаються відносно незмінними і найбільш рельєфно проявляються у функціях держави, зокрема, у правоохоронній діяльності.

Функції держави перебувають у центрі уваги багатьох науковців, спеціалістів у сфері юриспруденції. Дослідженню правоохоронної функції держави присвятили свої праці такі науковці: В. Авер'янов, І. Лаврінчук, П. Рабінович, І. Сажнев, Б. Кістяківський, Б. Чичерін, М. Коркунов, Л. Гумплович, М. Ковалевський, М. Покровський, П. Новгородцев, Г. Шершеневич, М. Жигульонков та ін. Незважаючи на значний дослідницький інтерес до окресленої проблематики, низка питань залишаються недостатньо вивченими або потребують перегляду з огляду на реалії сьогодення.

Метою статті є дослідження принципів і методів реалізації правоохоронної функції держави в умовах асоціації України і Європейського Союзу.

Наукове обґрунтування принципів правоохоронної діяльності держави є методологічно необхідною умовою формування цілісної концепції правоохоронної функції. У юридичній науці категорії «принцип» приділено значну увагу. Докладно вивчені принципи права, галузей права, правових інститутів, організації і діяльності державного апарату, законності, правосуддя, правотворчості і застосування права, юридичної відповідальності та ін.

Принципи організації і функціонування держави становлять керівні засади реалізації усіх без винятку функцій держави. До таких слід зарахувати законність, професіоналізм, поділ влади, демократизм.

У науковій літературі законність розглядається у різних ракурсах: як режим, принцип, метод, вимога, елемент демократії тощо. При цьому різні смислові відтінки цього правового феномена характеризують її різні аспекти та пояснюють різноманітність визначень. Проте найчастіше законність розглядається як правовий принцип режиму забезпечення життєдіяльності суспільства, його сталого розвитку і побудови громадянського суспільства. У кожному визначенні законності міститься найважливіша її властивість – вимога до всіх учасників суспільних відносин чітко дотримуватися законів держави.

Для правової, соціальної, демократичної держави принцип законності і його реальне втілення є невідмінною умовою функціонування усіх державних структур, посадових осіб, правомірної поведінки громадян. Законність є універсальним, загальним принципом, що визначає засади функціонування правової держави і всієї правової системи. Законність становить самостійну властивість, яка полягає у тому, що всі правові засади функціонування держави повинні знаходити вираз у законі, який є юридичним орієнтиром у діяльності всіх учасників суспільних відносин, зокрема, держави.

Принцип законності тісно пов'язаний з іншими принципами і має найважливіше значення у реалізації правоохоронної функції держави. Більше того, законність є об'єктом державного впливу, зокрема, контролю та нагляду, що з погляду на системний характер принципів правоохоронної діяльності держави є підставою для факторного аналізу відповідної функції держави.

Найважливіше прояв законності має місце під час реалізації правоохоронних завдань, використання методів і засобів державного впливу на суспільні відносини. Правоохоронна функція є комплексний напрямом і видом діяльності держави, а кожен напрям правоохоронної діяльності повинен здійснюватися на основі правових норм. Законність є індикатором ставлення суспільства і носіїв влади до права, служить критерієм оцінки рівня

розвитку правової системи, а тому може розглядатись як одна із центральних ідей теорії права, як найважливіша складова частина багатьох проблем юридичної практики.

Законність як принцип реалізації правоохоронної функції є одним з аспектів розуміння її сутності. Розглядаючи проблеми реалізації принципу законності стосовно правоохоронної функції, доцільно зазначити, що на етапі адаптації національного законодавства до вимог Європейського Союзу виникають певні проблеми ефективності реалізації, що особливо проявляється у сфері соціально-економічної безпеки. Агресія Російської Федерації щодо України спричинила виникнення антагонізмів між економічною політикою і законністю, що негативно впливає на перетворення, спрямовані на формування ліберально орієнтованої економіки.

Стосовно сучасної держави і системи її функцій варто зазначити, що змістом принципу професіоналізму є система нормативних вимог до осіб, котрі перебувають на державній службі, яка безпосередньо пов'язана з функціями держави.

У правоохоронній функції це проявляється особливо чітко. Державна служба у сфері забезпечення громадської безпеки – це професійна діяльність щодо реалізації завдань і функцій держави, здійснення повноважень державних органів, за визначенням О. Бандурки, яка націлена на забезпечення захищеності інтересів особи, суспільства та держави від загроз, що виходять від злочинних дій. Науковець також відображає міру складності структури внутрішньо-системного управління, зокрема, кількість ступенів управління, характер управлінського впливу під час реалізації правоохоронної функції у контексті забезпечення громадського (публічного) порядку [1, с. 66].

Очевидно, що в умовах триваючого ускладнення і диференціації системи державних функцій професіоналізм стає умовою їх ефективного виконання. Адже держава загалом та її органи зокрема є звичайними людьми.

У низці нормативно-правових актів принцип професіоналізму закріплений текстуально у Законах України «Про державну службу» № 889-VIII від 10 грудня 2015 р. (ст. 4), «Про Національну поліцію» № 580-VIII від 2 липня 2015 р. (ст. 18), «Про судоустрій і статус суддів» (ст. 56) та ін.

Однак у більшості актів принцип професіоналізму впливає зі змісту положень. Для ілюстрації досить навести положення ст. 16 Закону України «Про Конституційний Суд України» № 422/96-ВР від 16 жовтня 1996 р.: «Суддею Конституційного Суду України може бути громадянин України, який на день призначення досяг сорока років, має вищу юридичну освіту, стаж практичної, наукової або педагогічної роботи за фахом не менше десяти років, володіє державною мовою і проживає в Україні протягом останніх двадцяти років» [2]. Принцип професіоналізму та вимога щодо компетентності стосовно правоохоронної функції означає, що будь-які дії органів державної влади, місцевого самоврядування та їх посадових осіб не повинні шкодити охоронюваним правом інтересам суспільства та особи. Слід мати на увазі, що від професійно значущих знань, навичок і компетенцій представників правоохоронних структур нерідко залежить життя і здоров'я громадян, безпека суспільства.

Демократизм правоохоронної функції держави впливає із визнання народу як джерела та носія влади, наділення громадян політичними правами та свободами, зокрема, правом на участь в управлінні державними справами. Стаття 5 Конституції України говорить, що носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування [3].

Утвердження і гарантування цього принципу означає, що народ у різних формах бере участь у реалізації функцій держави, зокрема правоохоронної. Це проявляється у різноманітних формах прямої та непрямої участі громадян у здійсненні правоохоронних завдань (участь в охороні громадського порядку, у здійсненні правосуддя, інститут громадського контролю та ін.). Розглядаючи цей принцип, не можна забувати про те, що держава не завжди

справляється зі своїми правоохоронними обов'язками, тому має право розраховувати на підтримку інститутів громадянського суспільства, що мають охоронний потенціал.

Поділ влади реалізується у конституційній (державно-правовій) доктрині більшості демократичних держав і становить систему конституційно-правових норм та інститутів, що регламентують поділ законодавчої, виконавчої і судової влади.

Слід мати на увазі, що у сучасній юридичній науці термін «поділ» стосовно державної влади вживається у двох значеннях. Відповідно до одного з них, найбільш поширеного, він використовується для позначення поділу державної влади на три класичні гілки. У другому значенні термін «поділ» вживається стосовно поділу влади між державою і складовими адміністративно-територіальними утвореннями.

Кожне із цих значень принципу поділу влади безпосередньо стосується правоохоронної функції. Якщо розглядати поділ державної влади, то необхідно зазначити, що органи кожної із гілок влади в різних, властивих тільки їм правових формах беруть участь у реалізації правоохоронної функції держави.

Найменуванню кожної із гілок влади притаманна відповідна форма реалізації правоохоронних завдань держави – правотворча (законодавча), забезпечення права (виконавча) та правозастосовна (судова). Із погляду на європейську модель, характерну для держав Європейського Союзу, вказану схему доцільно доповнити формою координації, які виконує глава держави, і контрольно-наглядовою діяльністю органів державного нагляду та контролю. Однак конституційне вирішення питання про закріплення балансу в системі поділу влади поки не знайдено. Багато органів державної влади опинилися поза конституційно закріпленою системою органів державної влади, що забезпечує функціонування держави.

Якщо розглядати поділ державної влади у контексті адміністративно-територіального поділу, то і тут виявляється стійкий зв'язок цього принципу з механізмом реалізації правоохоронної функції. Публічно-владні повноваження фактично і юридично розділені між центральним і місцевим рівнями. Нормативне підтвердження цієї тези можна виявити в тексті Конституції України (ст.ст. 132, 133) [3].

Зміст зазначених статей є нормативною основою і формою вираження вертикального поділу державної влади, а значить, і повноважень із реалізації функцій держави, зокрема правоохоронної. Наприклад, оборона та безпека в Україні становлять виключну прерогативу центральних органів державної влади, а охорона навколишнього середовища та забезпечення екологічної безпеки перебуває у спільному віданні. Незважаючи на суперечливу практику реалізації у сучасних державах, принцип поділу влади зберігає статус одного з найважливіших принципів, що лежать в основі реалізації правоохоронної функції. Водночас у сучасних реаліях необхідно говорити не тільки про поділ владних повноважень, а й про системність, оскільки всі гілки влади утворюють єдність і цілісність. Тільки узгоджене функціонування гілок влади є умовою реалізації правоохоронної функції.

Кожна функція держави як вид діяльності має власну специфіку. Спеціальними принципами реалізації правоохоронної функції слід вважати обґрунтовані теорією і підтверджені практикою загальні керівні засади діяльності, які виражають специфіку правоохоронної діяльності.

Як правило, спеціальні принципи закріплені на законодавчому рівні в окремій частині (розділ, глава, стаття) відповідного нормативно-правового акта. Наприклад, другий розділ Закону України «Про Національну поліцію» № 580-VIII від 2 липня 2015 р. закріплює принципи діяльності Національної поліції (верховенство права, дотримання прав і свобод людини, законність, політична нейтральність, взаємодія із населенням на засадах партнерства, безперервність, використання досягнень науки і техніки, сучасних технологій та інформаційних систем).

У ст. 5 Закону України «Про основи національної безпеки України» № 964-IV від 19 червня 2003 р. містяться основні принципи забезпечення безпеки: пріоритет прав і свобод людини і громадянина, верховенство права, пріоритет договірних (мирних) засобів у розв'язанні конфліктів, своєчасність і адекватність заходів захисту національних інтересів реальним і потенційним загрозам, чітке розмежування повноважень та взаємодія органів державної влади у забезпеченні національної безпеки, демократичний цивільний контроль над військовою організацією держави та іншими структурами в системі національної безпеки, використання в інтересах України міждержавних систем та механізмів міжнародної колективної безпеки.

У ст. 3 Закону України «Про Рахункову палату» № 576-VIII від 2 липня 2015 р. закріплені принципи законності, незалежності, об'єктивності, безсторонності, гласності та неупередженості, які є принципами здійснення контрольно-наглядової складової частини правоохоронної діяльності.

У ст. 3 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» № 1264-XII від 25 червня 1991 р. закріплено основні принципи охорони навколишнього природного середовища.

Спеціальні принципи характеризують правоохоронну функцію загалом, визначаючи стратегію і тактику реалізації кожного напрямку правоохоронної діяльності у її структурі.

У контексті асоціації України і Європейського Союзу до переліку спеціальних принципів реалізації правоохоронної функції держави доцільно віднести пріоритет соціально-економічних прав і свобод людини та громадянина, їх правову охорону, закріплених у міжнародних документах і нормативно-правових актах держави; принцип соціальної справедливості; принцип невідмови держави від раніше прийнятих на себе соціальних зобов'язань; надання адресної соціальної підтримки.

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, дозволяє обґрунтовано корегувати систему принципів залежно від мінливих обставин реалізації функцій держави, зокрема правоохоронної. У цьому аспекті перебуває потенціал удосконалення взаємодії державно-правової практики та юридичної науки.

Реалізація правоохоронної функції держави здійснюється певними методами. Сталий розвиток держави визначає мету, залишаючи функції держави, зокрема правоохоронну, відносно стабільною, що чітко проявляється у нормативно-правових актах, наприклад, стратегіях розвитку держави. Але зміст функцій змінюється, тому методи державної діяльності теж змінюються. Доказом може бути система заходів державного примусу, зокрема інститут юридичної відповідальності. Діапазон можливостей, що дозволяють державі як суб'єкту влади проводити власну волю, надзвичайно широкий. Влада може досягати своєї мети, діючи різними методами – жорсткими і м'якими, чесними і нечесними, методом примусу. Методи реалізації функцій вельми різноманітні. Юридична наука виокремлює загальні і спеціальні, правові та неправові (соціальні), демократичні й авторитарні, офіційні і неофіційні, звичайні і наукові, обов'язкові і рекомендаційні, охоронні та виховні, заборонні і стимулюючі, індивідуальні і колективні тощо. У юридичній науці методи реалізації функцій держави традиційно розглядаються як способи, прийоми цілеспрямованої державної діяльності. Іноді методи здійснення функцій держави ототожнюються із методами правового регулювання суспільних відносин: імперативним, диспозитивним, заохочувальним і рекомендаційним.

Методи реалізації правоохоронної функції держави становлять систему прийомів і способів реалізації правоохоронної мети та завдань. За аналогією із класифікацією принципів, методи реалізації функцій держави умовно можна розділити на дві групи: загальні методи – це прийоми і методи, що використовуються під час реалізації усіх функцій; спеціальні методи – це ті, що властиві окремим функціям.

У національній правничій науці як загальні методи здійснення державної влади, функцій держави зазвичай розглядаються переконання і примус. Іноді як основні вивчаються економічні та адміністративні методи. В. Авер'янов вважає, що переконання є безпосереднім впливом на свідомість, волю та емоції за допомогою роз'яснення змісту, аргументації необхідності прийняття та реалізації управлінських рішень, заклику виконувати їх, матеріального та морального позитивного стимулювання виконання [4, с. 79].

На думку О. Скакун, для переконання характерні такі засоби, як організація, виховання, заохочення [5, с. 112].

Примус спрямовано на те, щоб змушувати керованих діяти певним чином усупереч їхнім бажанням, що виражається у припиненні відхилень у поведінці і покарання. Для методу примусу обов'язковим є підпорядкування поведінки індивіда або групи людей не власній волі, а волі держави; у разі переконання такого підпорядкування немає.

У національній науці є різні погляди на роль і значення кожного із названих вище загальних методів реалізації функцій держави.

Суд і деякі інші правоохоронні державні органи мають своєю основною функцією примус, інші державні органи – переконання. Правову систему Європейського Союзу характеризує висунення на перший план переконання і звуження сфери застосування державного примусу.

На думку низки дослідників, до найбільш дієвих засобів забезпечення функцій держави належить примус. Найбільш конструктивним є погляд, заснований на інтеграції переконання і примусу. При цьому кожен із них повинен розглядатись із позиції динамічної системи, на яку впливають різні сторонні чинники, що змінюють співвідношення між двома методами, але постійно залишають їх взаємопов'язаними. Вибір на користь того чи іншого методу багато у чому залежить від мети, яка зумовлює ту чи іншу функцію, та від специфіки змісту кожної із них. Правоохоронна функція зумовлена метою забезпечення правопорядку та безпеки, що немислимо без примусу, використання якого становить публічну прерогативу держави і підкреслює специфіку правоохоронної функції, адже правовідносини примусу пов'язані з реалізацією правоохоронної функції.

Здійснюючи охорону суспільних відносин, держава неминуче вдається до використання примусу з метою попередження та припинення посягань на охоронювані соціальні блага, відновлення порушеного права, притягнення до юридичної відповідальності винних. Ціннісно-сміслові підстави державного примусу тісно пов'язані з необхідністю захисту суспільства від загроз, зокрема, від тих, які зазіхають на правовий порядок.

В. Ліпкан безпосередньо пов'язує метод примусу із виявленням загроз безпеки, їх ліквідацією, встановленням обставин події, усуненням порушень і притягненням винних у їх вчиненні до відповідальності з метою попередження настання і розвитку негативних наслідків таких загроз [6, с. 132].

Поки не реалізовані ідеали правової і соціальної держави, примус зберігає позиції серед методів державної влади. Такий підхід підкреслює не тільки важливість примусу, скільки свідчить про тісний зв'язок правоохоронної та творчої функції держави. В умовах асоціації України і Європейського Союзу державі доводиться вирішувати складне питання про відповідність обсягу примусу кількості ситуацій (зокрема, кримінальних проявів), що об'єктивно вимагає його використання. В умовах відродження імперських поглядів Росії потрібно з обережністю поставитися до думки авторів, які розглядають скорочення кола суб'єктів примусу, а значить, і його обсягу. За неминучості застосування насильства в умовах злочинності та тероризму необхідно бачити, що стратегічне посилення силових засад у діяльності правоохоронних органів неефективне, а тому малоперспективне. Тому так важлива мінімізація силових засад, їх економія, адресність, локалізація у просторі та часі.

Водночас ефективна правова і наукова основа державного примусу, що використовується

для захисту особи, суспільства і держави від негативних чинників внутрішнього і зовнішнього характеру, є однією із гарантій його дієвості. При цьому його обсяг повинен бути адекватним загрозам безпеки і забезпечувати інтереси соціуму. Примус як феномен соціального життя, його роль у формуванні правових, державних і громадських інститутів залежить від рівня демократичності, соціальної справедливості, громадянської свободи і формальної рівності в суспільстві. У такому разі не можна ототожнювати примус і насильство. Примус і насильство не перебувають у взаємопов'язаному співвідношенні, а є різними формами застосування сили, які в умовах реалізації принципів транспарентності, відкритості публічного управління не створюють динамічної системи, яка не має спільних правових засад. Процес соціального примусу є складним, насильство у цьому процесі не відіграє роль засобу досягнення мети примусу.

Однією з істотних проблем стратегії і тактики використання методів реалізації правоохоронної функції є оптимальне поєднання примусу та переконання. У Законі України «Про Національну поліцію» № 580-VIII від 2 липня 2015 р. пріоритет попереджувальних заходів закріплено як принцип. Комбінації примусу і переконання у реалізації правоохоронної функції повинні ґрунтуватися на активізації форм і засобів, пов'язаних із заохоченням позитивної правової поведінки громадян, стимулюванням діяльності державних органів і посадових осіб.

Розглянуті структурні елементи правоохоронної функції, їх зміст, характер взаємозв'язку, співвідношення в умовах інтенсифікації процесів асоціації України і Європейського Союзу не можуть розглядатись як постійні величини. Безперервний і поступальний розвиток економічних зв'язків, посилення тенденцій цивілізаційного характеру, розвиток кожної держави окремо й економічна конкуренція завжди будуть факторами і закономірностями, що впливають на структурну організацію правоохоронної функції держави та її зміст. Закономірним і зрозумілим слід вважати формування нових пріоритетних об'єктів і напрямів у структурі правоохоронної функції держави залежно від непередбачуваного розвитку воєнно-політичної ситуації на Сході України.

Кожен з елементів структури правоохоронної функції в умовах реалізації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, характеризується наявністю прямих і зворотних зв'язків, проявом взаємних переходів з одного якісного стану в інший. Це зумовлено системністю процесів європейської інтеграції і метою правоохоронної функції – зберегти територіальну цілісність державу, її суверенітет і її складники (політичну систему, культуру, економіку, природні ресурси та ін.). Ця мета постає стосовно цієї функції як утворююча зміст. Усе це, разом узятє, можна охопити поняттям національної безпеки, яка, з одного боку, цементує правоохоронну функцію загалом, а з іншого боку, знаходить конкретне, галузеве втілення у кожному з її елементів в умовах асоціації з Європейським Союзом і наповнюється особливим змістом. Зазначені обставини істотно впливають на методи реалізації правоохоронної функції держави.

В. Ортинський, розглядаючи особливості правового регулювання в умовах кризи, породженої російською агресією, вказує на такі обставини: окреслилася зміна балансу використовуваних методів регулювання, держава посилила регулювання окремих секторів; посилилося використання охоронних і компенсаторних функцій законодавства, спрямованих на гарантування соціально-економічних прав громадян, захист територіальної цілісності держави [7, с. 5, 11-12]. Різноманіття і комплексний характер сфер, охоплених процесами реформування соціально-політичної системи України, зумовлюють особливості реалізації правоохоронної функції держави. Європейська інтеграція впливає на методи реалізації функцій держави. Як уже зазначалося вище, головними методами здійснення державної влади (функцій держави) є переконання і примус, а їх комбінації і співвідношення у реалізації правоохоронної функції багато у чому зумовлені метою та завданнями держави, соціально-політичними умовами, зокрема й тими, що породжуються агресивними діями на

Сході нашої держави. В умовах агресії Росії доводиться вирішувати непросте питання про відповідність обсягу державного примусу неухильно зростаючій кількості ситуацій (тероризм, сепаратизм, злочинність, незаконна міграція тощо), об'єктивно вимагають його використання.

Отже, правоохоронна функції держави – це публічно-владна діяльність держави, зумовлена її сутністю, здійснювана з метою запобігання і нейтралізації загроз правовому порядку в суспільстві, яка будується на принципах законності, демократичності, професіоналізму, поділу влади. Сутність правоохоронної функції держави полягає у концентрованому вираженні принципів і методів їх реалізації. У цьому сенсі правоохоронна діяльність може і повинна аналізуватись як вид діяльності держави, що більшою мірою виражається через сутність і юридичну природу методів реалізації принципів, ніж інші види діяльності. Українська держава в умовах російської експансії – це єдиний соціально-політичний інститут, здатний протистояти негативним проявам і загрозам безпеки. Правоохоронна функція держави є важливою, сутнісною функцією держави і в сучасних умовах виконує роль гаранта безпеки, забезпечення цілісності, стабільності, сталого розвитку суспільства в умовах асоціації України і Європейського Союзу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бандурка О.М. Управління в органах внутрішніх справ України : [підруч.] / О.М. Бандурка. – Харків : Ун-т внутр. справ, 1998. – 480 с.
2. Про Конституційний Суд України : Закон України № 422/96-ВР від 16.10.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 49. – Ст. 272.
3. Конституція України : Закон України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
4. Виконавча влада і адміністративне право / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. – К. : Ін Юре, 2002. – 668 с.
5. Скакун О.Ф. Теорія права і держави : [підруч.] / О.Ф. Скакун. – К. : Алерта ; ЦУЛ, 2011. – 520 с.
6. Ліпкан В.А. Теорія національної безпеки / В.А. Ліпкан. – К. : КНТ, 2009. – 631 с.
7. Ортинський В.Л. Теоретико-правовий аналіз державної кадрової політики Воєнної організації України / В.Л. Ортинський // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Юридичні науки». – 2016. – № 837. – С. 4-13.

REFERENCES

1. Bandurka, O.M. (1998), *Upravlinnyya v orhanakh vnutrishnikh sprav Ukrayiny : pidruchnyk* [Management in the bodies of Internal Affairs of Ukraine : textbook], University of internal affairs, Kharkiv, Ukraine.
2. (1996), “On Constitutional Court of Ukraine” : Law of Ukraine on 16.10.1996 № 422/96-ВР, *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, no. 49, art. 272.
3. (1996), “Constitution of Ukraine” : Law of Ukraine on 28.06.1996 № 254к/96-ВР, *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, no. 30, art. 141.
4. Averyanov, V.B. (2002), *Vykonavcha vlada i administratyvne pravo* [Executive power and administrative law], In Yure, Kyiv, Ukraine.
5. Skakun, O.F. (2011), *Teoriya prava i derzhavy : pidruchnyk* [The theory of law and state : textbook], Alerta ; TsUL, Kyiv, Ukraine.
6. Lipkan, V.A. (2009), *Teoriya natsionalnoyi bezpeky* [The theory of national security], KNT, Kyiv, Ukraine.

7. Ortynskyi, V.L. (2016), "Theoretical and legal analysis of the state personnel policy of the Military Organization of Ukraine", *Visnyk Nats. un-tu "Lvivska politekhnika". Seriya "Yurydychni nauky"*, no. 837, pp. 4-13.